

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dvbivm II. An Infideles muneribus, donis, officijs, & obsequijs ad fidem allici possint?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

DE PROCURANDA CONVERSIONE OMNIUM GENTIUM.

LIBER V.

Continens Dubia aliqua præcipua, quæ Evangelij Ministris in terris Infidelium agentibus obvia esse possunt.

VT inoffenso pede calceati in Evangelium pacis altissimam animarum culturam exerceant, post salutare instructiones, ac formam inter infideles conversandi traditam, antequam adversus uniuscujusque sectæ errores singularia aggrediamur certamina, illud prærequiri videbatur, quotidiana dubia, quæ agentibus inter infideles passim obvia esse solent, dissolvere: id tamen breviter, & ingenere tantum, excussuri, postea speciatim in singulis sectis, quicquid dubitationis circa illas occurrere possit.

LIBRI V

PARS PRIMA.

Quibus mediis liceat Infideles ad fidei veritatem adducere.

DVBIVM I.

• An Infideles tam Principibus Christianis non subditi, quam eorum subditi cogi queant ad fidem Christianam recipendam?

Respondeo Non solum Infideles, qui Principibus Christianis non subduntur, sed etiam eorum jurisdictioni subiecti, cogi nequeunt ad fidem Christianam recipendam. Conclusio est certissima & communi consensu Catholicorum recepta. Nam Principibus Christianis non incumbit cura infidelium, dicente Apostolo: *De his qui foris sunt nihil ad nos.* Præterea, quia cum credendi actus sit voluntarius ac liber, quempiam ad fidem cogi minimè patitur: Nec solum Christiana fides ab omni vi, atque coactione debet esse aliena, sed etiam absque metu mortis, carceris, suppliciorum, servitutis, aut similibus malorum suscipienda est. Neque enim usquam legimus cuiquam, hæc mala idèd illata fuisse, ut ad fidem, & Christianam Religionem traheretur. Idem omninò censendum est etiam de infidelibus, qui Christianorum Principum ditio-nibus subduntur, ut colligitur ex Cap. de Judæis, & Cap. Qui sincera, dist. 45. Et docet D. Thom. 2.

1. Cor. 5.

2. q. 10. art. 8. cujus sententia communi calculo recipitur ab omnibus.

DVBIVM II.

An Infideles muneribus, donis, officijs, & obsequijs ad fidem allici possint?

Prima sententia asserit esse simoniam: quia si detur aliquid pretio æstimabile alicui, pacto expresso, ut ingrediatur Religionem, est simonia teste D. Thom. 2. 2. q. 189. art. 9. in corpore, & probat ex Cap. Quam pio 1. questione secunda, ubi Bonifac. 8. prohibet omnem pactationem circa res spirituales; ergò nec licebit promittere munera aliqua infidelibus, ea pactatione, ut ingrediatur Religionem Christianam.

Secunda sententia est asserentium non esse simoniam; pro qua sententia plures adducit auctores Thomas Sanchez lib. primo de Matr. Disput. Sanchez. 36. Tenet etiam Azor. Tom. 1. Instit. Moral. lib. 8. Azor. cap. 24.

Pro conciliatione tamen harum opinionum oportet scire, aliud esse donare alicui aliquid sub conditione, si voluerit converti ad fidem: aliud verò cum pacto expresso, pro eo, ut veniat ad fidem.

H 4

dem.

dem. Nam priori eveni non obligatur ad suscipiendam fidem, sed est conditionalis quædam donatio, subsistente conditione honesta: nec simoniæ crimen contrahitur, quoniam temporale commodum pro re spirituali non datur, sed officium pagani voluntatem, & animum conciliamus, ut consulat suæ salutem, & ad id, quod aliquo iure divino præstare deberet, nobis deinceps, & ad suæ salutis studium, & amorem inducimus.

Præterea, quia hic non intervenit, nec emptio, neque venditio, quia nullum emolumentum est ex parte dantis, sed tantum ex parte recipientis. In secundo verò casu pecunia datur ut pretium rei spiritualis: qua ratione si detur pecunia est manifesta simonia, datur enim pretium pro re spirituali, quo pacto docuit D. Tho. esse simoniam dare aliquid ex pacto pro eo ut alter ingrediatur Religionem. Nam per pactum in eligit factum onerosum, & materia contractus est res pretio existimabilis, & cedit in favorem dantis: quare non potest sine labe simoniæ offerri pro re spirituali.

Hac præmissa distinctione, constituo, licitum esse munera, & obsequia, aut officia alia infidelibus ea conditione promittere, si ad fidem convertantur. Hæc sententia probatur primo, Quia sæpè in Scriptura DEUS promittit bona temporalia sub conditione, si bene operentur illi, quibus fit promissio ut videre est *Gen. 17.*

Gen. 17. Secundo Apostolus & Sancti alij miracula edebant, & à periculis sæpè homines eruebant, & infirmitatibus, ea conditione, ut fierent Christiani. Beatus Laurentius tyranno aiebat: *Si credideris in Dominum JESUM Christum thesuros tibi ostendam, &c.*

Tertio, quia licitum est legarum sub conditione, ut omnes fatentur, si femina ingrediatur Religionem: ergo in simili caso, &c.

Quarto, licitum est donare vitam infidelibus, ea conditione, ut baptizentur; quod esse usa receptum testatur Medina C. *de r. s. q. 27.* Et vita temporale quid est, & datur cum pacto recipiendi baptismum: ergo aliquid temporale potest dari alicui infideli, etiam extra mortis periculum, si fidem suscipiat.

Quinto, quia allicere ad fidem in primis licitum est: & quod volens fidem suscipere commodum aliquod temporale recipiat, non pugnat cum ratione, si tamen ipse non accipiat, ut pretium. Quare ego qui offero committet simoniam!

Ult. Quis simonia non est, nisi ubi est & intervenit emptio, & venditio: hic autem nulla est emptio, aut venditio, & qui offert pecuniam infideli, ut convertatur nihil recipit, & tamen in emptione & venditione utrique contrahentes aliquid accipiunt. Ex quo inferitur posse fidelem feminam, remoto quolibet jure humano, cum pagano convenire, ea conditione, si fiat Christianus: & Principem etiam infidelibus subditis vectigalia minue, si ad fidem Catholicam redeant.

Ex his facillè constat solutio argumenti allati ex *Cap. Quæ pio*, nam ibi agitur de pacto, non verò de conditione.

DVBIVM III.

An infideles compelli possint ad audiendum Evangelium?

PROBABILIS sententia tenet, apud Principes Christianos esse jus compellendi paganos sibi non subditos ad audiendum Christi Evangelium. Quidam negant, ea ratione ducti: Quia sicut liberum est eis omnino credere, ac fidem suscipere, ita & sacrum Evangelium audire. Ita Greg. de Valent. 2. 2. q. 10. *Disput. prima punct. 6.*

Greg. de Valentia.

Contrariam verò ut probabilior tenent alij, quia non est idem credere Evangelio, & audire Evangelium: non enim consequens est, ut qui ad audiendum compellitur, eo ipso ad credendum compellatur: cum quilibet etiam audio Evangelio si liber, ut præter assensum fidei, maxime (ut ad-

vertit Azor. *lib. 8. Institut. Moral. cap. 24. Tom. primo*

si viri probatæ vitæ, & spectatæ virtutis mitterentur ad Christi Evangelium pagani annunciantur: hi jure naturali digni essent, ut audirentur, neque jure ullus pagano un Princeps aut prohiberet, quò minus pagani, qui vellent, aut Evangelium audirent, aut idoneos Christi nuncios, aut præcones, & interpretes impediret: alioquin enim his, aut illis injuriam manifestam inferret. Ita Covarr. in *regul. Peccatum parte 2. §. 10. num. tertio*, ubi id colligit ex S. Thoma, Cajetan. & alijs. Infideles verò, qui Christianis Principibus subduntur, non d. bium, quin possint compelli, ut Evangelio præ-

Azor.

Covarr.

sententiam: quæ hæc sententiæ fidem faciunt Pontificis Constitutiones, quibus præcipitur Judæis, ut certo quodam hebdomadæ die convocati, aliquem Doctorem Theologum, alium idoneum virum audiant: idque in praxi hodie Romæ servatur.

DVBIVM IV.

An infideles compelli possint ad falsum Deorum cultum abjiciendum, & legem naturalem observandam?

DUAS sunt opiniones. Prima affirmat, quam probant Innoc. Hostien. Jo. Andr. Panorm. Alvar. Pelag. de planctu *Eccl. lib. 1. artic. 37. S. Antoni, Sylvest.* quos citat Covarr. in *regula Peccatum parte 2. §. 10. num. 4.* Idem censuit Major in *2. Sent. distin. 44. q. 3. Alfons à Castro lib. 2. de justa Hæretic. punct. cap. 14.* Horum potissimum fundamentum est, quia quisque ex rationis præscripto vivere debet, ergo si naturæ jura labefaceret, corripitur ac puniri potest.

Innocent.

Hostienis

Joan. And.

Panorm.

Alva.

Pelag.

Ant.

Sylvest.

Covarr.

Major.

Alph. à

Castro.

Cajetan.

Contraria sententia communiter in scholis recepta est, nempe non esse licitum Principibus Christianis infideles ulla vi invadere, propterea quod infideles sint, & Barbari, aut peccata committant contra legem naturæ. Ita docent Cajet. 2. 2. q. 66. art. 8. Victor. in *Relict. de Indu. Victor. part. 1.* Covar. ut *suprà.* Latissime etiam eam probat Greg. de Valent. 2. 2. *Disput. 1. Valentia. q. 10.*

Greg. de

Valentia.

q. 10.